

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 3/2539
วันศุกร์ที่ 16 สิงหาคม 2539
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น 3 อาคารรัฐสภา

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
2. นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)
3. นายขรรชัง พวงราช ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์ กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)
4. นายจำนง เกลิมฉัตร ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
(แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)
5. นายทวีวงศ์ เทียนเสรี หัวหน้าฝ่ายกฎหมายกองกฎหมายและที่ดิน กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน)
6. นายจารุวัฒน์ นุตเดชาพันธ์ นักวิชาการสัตวบาล 6 กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)
7. นายพยุ่ง นพสุวรรณ อธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการ
8. นายสมโภชน์ อัคคะทวีวัฒน์ ผู้อำนวยการกองประมงน้ำจืด กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมประมง)
9. นายสมพงษ์ ถีรวงศ์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กรรมการ
10. นายเจริญ สุขนันทพงศ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)
11. นางสาวพีรรัตน์ อังกรรัตน์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรรมการ
12. นายธงไชย เพ็ชรรัตน์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการ
13. นายไพรัตน์ เดชาเสถียร หัวหน้าฝ่ายระบบปกครองท้องที่ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง)

14. นายสนธิ รวบรวม ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)
15. ว่าที่ ร.ต.สฤษดิ์ วิจักขณ์ ผู้อำนวยการกองจัดที่ดิน กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)
16. นายสมชาย วุฒิสุมรณ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)
17. นางบุญเรือง เทียนทรัพย์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม 7 กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)
18. นายธรรมบุญ อินทรโยธา ผู้อำนวยการกองที่ราชพัสดุ กรรมการ
(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)
19. นางเจิดโฉม คิบบ ผู้อำนวยการส่วนเศรษฐกิจ 2 กรรมการ
(แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)
20. นายอำพล ดุลอำนาจ ผู้อำนวยการสำนักกองทุนที่ดิน กรรมการ
(แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)
21. นายอุดร บุตรสิงห์ ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร
แห่งประเทศไทย กรรมการ
22. นายสนั่น จันตรี ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
23. นายสมพงษ์ ถ้วนทอง ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
24. นางสาวศุภศิริ อินทสุขศรี ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
25. นายเคน บาอัย ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
26. นายประทุม เดชมา ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
27. นายเทียน จงใจักดี ผู้แทนเกษตรกร กรรมการ
28. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ
29. นายสุทธิพร จีระพันธุ์ เลขาธิการ ส.ป.ก. กรรมการและ
เลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ติดราชการ
2. อธิบดีกรมบัญชีกลาง ติดราชการ

3. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ดิตราชการ
4. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดิตราชการ
5. ศาสตราจารย์โสภณ ทองปาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ดิตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

- | | |
|-------------------------------|---|
| 1. นายสุเมธ พรหมพันธ์ | สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย |
| 2. นายสุชาญ พงษ์เหนือ | ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี |
| 3. นายพินิจ พิชัยกลปี | หัวหน้าสำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี |
| 4. นายมานิตย์ มกรพงศ์ | นายอำเภอไทรโยค |
| 5. ศาสตราจารย์สมพล พงศ์ไทย | รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล |
| 6. นายบุญมา ทวีภักดิ์ | ผู้อำนวยการกองแผนงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น |
| 7. นางสุตา ชุกกลิ่น | รองประธานหอการค้า จังหวัดหนองคาย |
| 8. นายรัฐ ชุกกลิ่น | สมาชิกสภาจังหวัดหนองคาย |
| 9. นายเกรียงไกร เตียงเกตุ | ราชพัสดุจังหวัดกาญจนบุรี |
| 10. ดร. กนก คดีการ | ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาชนบท สศก. |
| 11. นายถิรวิทย์ สุพานิช | ผู้ตรวจการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม |
| 12. นายไพโรจน์ โลกนิยม | ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน |
| 13. นายเผธิญ ยิ้มเนียม | เลขาธิการกรม ส.ป.ก. |
| 14. นายวรเวทย์ อารังธัญลักษณ์ | ผู้อำนวยการกองวิชาการฯ ส.ป.ก. |
| 15. นายฉันทลักษณ์ บุศยอักษร | ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนฯ ส.ป.ก. |
| 16. นายกำธร เชื้อสุวรรณ | ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. |
| 17. นายมานิชญ์ คูวารกุล | ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 18. นางวิภาภรณ์ ทิพยานนท์ | ผู้ตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. |
| 19. นายวรชาติ ศรีเปารยะ | ปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต |
| 20. นายสมชาย ตระกูลดแก้ว | ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี |
| 21. นายฤทธิเดช คุ่มพงษ์ | ปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน |
| 22. นายพลเชษฐ์ ตราโช | เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร |
| 23. นางสาวจริยา สุทธิไชยา | เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร |

24. นายกฤษณะ พฤกษ์วัน	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
25. นางกรรณิกา สันทัดคำ	เจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ
26. นายอวาลิต อิงคะวณิช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นายสิทธิชัย พรรณพิไล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นายพจน์ วงศ์พันธุ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายสุรภักดิ์ เชื้อมั่น	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นางวรวัลย์ โตวนิชย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นายชันธเทพ เตชธีรพันธ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นายวิทยา ประจันตะเสน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นายสายัณต์ ธนรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นายสุวิทย์ ลักษณะวารี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. ส.อ.ยุทธศาสตร์ ณ พึ่งบุญ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
36. นายธีระ สิทธิธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นายเทียมทัน อุณหะสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นายศรีโรจน์ จิรวัดน์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นางสาวตรี ขวณิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นางมะลิวัลย์ ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นางอรวินท์ เลาहनันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
42. นางสาวอุทัยวรรณ ชัยสุภา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
43. นางสาวกัญญา แก่นนาคำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539

ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งรายงานการประชุมให้คณะกรรมการพิจารณา
รับรองแล้วตามหนังสือ ที่ กษ 1201/ว 425 วันที่ 23 กรกฎาคม 2539

มติ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

เรื่องที่ 3.1 ความคืบหน้าในการพิจารณากำหนดขนาดของที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ

ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 3/2538 ลง วันที่ 27
ตุลาคม 2538 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดขนาดของที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ ทำหน้าที่
ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดขนาดของที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ สำหรับเกษตรกรในเขตปฏิรูป
ที่ดิน ซึ่งคณะอนุกรรมการได้มีการประชุมแล้ว 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2539 และได้กำหนด
กรอบแนวทางการศึกษาพิจารณาให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำไปจัดทำรายละเอียดเพื่อนำเสนอคณะอนุกรรม
การฯ ในการประชุมครั้งต่อไป คือ

1. ให้ใช้ตัวแปรรายได้ จากการผลิตภาคการเกษตรเป็นเครื่องชี้วัดขนาดของ
ที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ
2. การศึกษารูปแบบการผลิตอาจนำแนวทางตามแนวพระราชดำริ (ทฤษฎีใหม่)
มาประกอบการพิจารณาด้วย

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ คาดว่า จะพิจารณาเรื่องนี้ให้จบสิ้นได้ในการประชุม
2 - 3 ครั้งต่อไป

มติ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2539 (1 ตุลาคม 2538 - 5 กรกฎาคม 2539)

ผลการดำเนินงานประกอบด้วยกิจกรรมหลักที่สำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1 งานเตรียมการปฏิรูปที่ดิน อยู่ระหว่างดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน 149 พื้นที่

2 งานจัดที่ดิน

ที่ดินของรัฐ ดำเนินการรังวัดที่ดินได้ 579,174 ไร่ หรือร้อยละ 43.65 ของเป้าหมาย สอบสวนสิทธิทั้งหมดเนื้อที่ 1,439,619 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.84 ของเป้าหมาย ทั้งหมด และเป็นเนื้อที่ที่สอบสวนสิทธิแล้วไม่เกินสิทธิสามารถนำมาจัดที่ดินได้ เนื้อที่ 1,188,031 ไร่ สอบสวนสิทธิได้ต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจากหลายจังหวัดเร่งตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกรเพื่อออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ให้ได้ตามเป้าหมายทำให้กระทบต่อการสอบสวนสิทธิ บางจังหวัด เกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือเพราะต้องการ น.ส.3 และในบางพื้นที่ติดตามตัวผู้ถือครองเดิมไม่ได้ ซึ่งก็พยายามเร่งดำเนินการอยู่ในขณะนี้

สำหรับการมอบเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ดำเนินการได้เนื้อที่ 730,476 ไร่ ให้แก่เกษตรกร 41,683 ราย หรือร้อยละ 41.68 ของเป้าหมาย

ที่ดินเอกชน จัดซื้อได้ 5,933 ไร่ เป็นผลงานการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นงานจัดซื้อต่างจากแผนงานปีก่อน จัดทำสัญญาเช่า เนื้อที่ 5,007 ไร่ กับ เกษตรกร 263 ราย จัดเก็บค่าเช่าได้ 11.19 ล้านบาท หรือร้อยละ 52.98 ของเป้าหมาย จัดเก็บค่าเช่าซื้อที่ดินเอกชนได้ 30.07 ล้านบาท หรือร้อยละ 59.72 ของเป้าหมาย

3. งานพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ก่อสร้างถนนสายหลักและสายซอย 10.659 กม ขุดสระเก็บน้ำ 4 แห่ง ก่อสร้างอาคารระบายน้ำ 4 แห่ง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม 126.399 กม. ปรับปรุงสระน้ำ 1 แห่ง

4. งานพัฒนารายได้และปรับปรุงโครงสร้างการผลิต

- ให้บริการเครื่องจักรกลเพื่อสนับสนุนการผลิต (ขุดสระเก็บน้ำในไร่นา)

จำนวน 2,565 บ่อ

- ฝึกอบรมเกษตรกร 92 รุ่น เกษตรกร 3,843 ราย ด้านหัตถกรรม และ อุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ และหลักสูตรส่งเสริมสิทธิและหน้าที่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

- ขยายพันธุ์ไม้ผล ผลิตกิ่งไม้ผล จำนวน 269,096 กิ่ง ใน 5 ศูนย์

- ดำเนินการแปลงสาธิต และถ่ายทอดวิทยาการผลิตทางการเกษตร โดย ส.ป.ก. โอนเงินให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ 34 จังหวัด เนื้อที่ดำเนินการ 374 ไร่
- ส่งเสริมการปลูกป่า 68 จังหวัด โดยการประสานงานกับ ส.ป.ก.จังหวัด และกรมป่าไม้ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 29,158 ราย เนื้อที่ 125,847 ไร่ ซึ่งปลูกป่าไปแล้ว 45 จังหวัด

มติ รับทราบ

**เรื่องที่ 4.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปีงบประมาณ 2539**

ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2538 - 31 กรกฎาคม 2539 ดังนี้

1. ได้รับอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินเอกชน เนื้อที่ 12,616 ไร่ วงเงินสด 132.11 ล้านบาท หรือร้อยละ 20 ของวงเงิน 660.00 ล้านบาท
2. อนุมัติสินเชื่อให้แก่สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน 17 สหกรณ์ วงเงิน 8.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 21 ของแผน และอยู่ระหว่างการพิจารณาอีก 6 สหกรณ์ วงเงินประมาณ 3 ล้านบาท สินเชื่อเพื่อพัฒนารายได้อื่น ๆ 3.10 ล้านบาท
3. จัดเก็บรายได้ตามมาตรา 10(4) ประเภทค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าภาษีบำรุงท้องที่ เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าปรับและรายได้อื่น ๆ รวม 78.07 ล้านบาท หรือร้อยละ 71 ของแผน

มติ รับทราบ

**เรื่องที่ 4.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน ประจำปี
มิถุนายน 2539**

ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึง 30 มิถุนายน 2539 สรุปได้ ดังนี้

1. จัดซื้อที่ดินและจ่ายค่าชดเชยที่ดิน 31 จังหวัด เนื้อที่ 35,051.76 ไร่ จำนวนเงิน 484.07 ล้านบาท แยกเป็นที่ดินเอกชน (ชำระเงินแล้ว) 24 จังหวัด เนื้อที่ 30,479.70 ไร่ จำนวนเงิน 459.26 ล้านบาท และจ่ายค่าชดเชยที่ดิน 11 จังหวัด เนื้อที่ 4,572.06 ไร่ จำนวนเงิน 24.81 ล้านบาท

2. จัดที่ดินให้แก่ผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร 30 จังหวัด 2,460 ราย เนื้อที่ 26,891.27 ไร่

3. จ่ายเงินกู้ให้แก่ผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร เป็นสินเชื่อค่าที่ดิน 30 จังหวัด จำนวน 905.93 ล้านบาท สินเชื่อค่าประกอบอาชีพเกษตรกรรม 22 จังหวัด จำนวน 60.77 ล้านบาท
สรุปรายรับ-รายจ่ายเงินโครงการกองทุนที่ดิน ระหว่างสิงหาคม 2535 ถึง มิถุนายน 2539

- ยอดเงินดำเนินการตั้งแต่ต้น = 1,600,000,000.00 บาท
- รายรับจากการดำเนินงาน ได้แก่
รับชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ย, รายได้ดอกเบี้ย
เงินฝากธนาคาร และรายได้อื่น ๆ = 225,758,543.59 บาท
- หักค่าใช้จ่ายเงินกู้โครงการฯ ค่าซื้อที่ดิน ค่าก่อสร้างปัจจัยพื้นฐาน
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสินเชื่อภาคสนาม ค่าใช้จ่ายในการจัดหา
ที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน = 1,332,030,571.23 บาท
คงเหลือยอดเงินกองทุนฯ ณ วันที่ 30
มิถุนายน 2539 = 493,727,972.36 บาท

มติ รับทราบ

เรื่องที่ 4.4 ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับ
แนวทางปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับมาตรา 26
(4) แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2532

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538 อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. ส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่าเศรษฐกิจ) ซึ่งไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้ รวม 17 ป่า เนื้อที่ 115,177.96 ไร่ และอนุมัติให้ตราพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดินในส่วนที่เป็นป่าชายเลน รวม 3 ป่า คือ ป่าท่าโสมบางส่วน ในจังหวัดตราด ป่าปากทะเลและป่าบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป และเพื่อมิให้มีปัญหาทางกฎหมายว่าเมื่อเพิกถอนแล้วที่ดินยังคงเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามเดิมหรือไม่ คณะอนุกรรม

การพิจารณากฎหมายและระเบียบ มีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 26(4) ตามนัยการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

1. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบมาและเข้าดำเนินการโดยมีแผนงานโครงการและงบประมาณ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการแล้ว ถือว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้นทันที

พื้นที่ใด ส.ป.ก.ยังไม่มีแผนงานและงบประมาณที่จะดำเนินการถือว่าพื้นที่นั้นยังมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่ ไม่ต้องออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนที่นั้น แต่หาก ส.ป.ก. จะออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนพื้นที่ส่วนนี้ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินก็ได้เพื่อความชัดเจนในทางปฏิบัติ แต่ไม่มีผลทางกฎหมายแต่อย่างใด

2. พื้นที่ป่าสงวนตามมาตรา 26(4) ที่ ส.ป.ก. จัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว หากจะเลิกใช้และประสงค์จะคืนกลับไปเป็นที่ดินของรัฐ จะกระทำได้โดยการแสดงเจตนาที่ดินดังกล่าวจะตกเป็นที่รกร้างว่างเปล่า แล้วจึงดำเนินการออกกฎหมาย กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติต่อไป

อนึ่ง ส.ป.ก. มีความเห็นเพิ่มเติมว่าการจะออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวข้างต้นจะกระทำเฉพาะในกรณีเพื่อก่อให้เกิดความชัดเจน เช่น เป็นการกันพื้นที่ที่ดินแปลงใหญ่ทั้งแปลงที่ไม่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งหากเป็นกรณีตามข้อ 2 ดังกล่าวข้างต้นการแสดงเจตนาเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดินจะต้องไม่ทำให้ทางราชการเสียหายและต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้น

มติ รับทราบ

**เรื่องที่ 4.5 รายงานผลการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ครั้งที่ 4/2539
เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2539**

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 5/2538 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 และครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 ให้ คปจ.ภูเก็ต ตรวจสอบข้อมูลของผู้อุทธรณ์มติและคำสั่งของ คปก. และ คปจ.ภูเก็ต ที่สั่งให้สันสิทธิ์ เพราะเป็นผู้มีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้วก่อนการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน และเรื่องเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต จำนวน 15 ราย โดยให้ตรวจสอบเพิ่มเติมให้เด่นชัดว่าเป็นเกษตรกรจริงหรือไม่ และตรวจสอบคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องว่ามีครบ

ถ่านหรือไม่ เมื่อชัดเจนแล้วให้ คปจ.ภูเก็ต ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่ง คปจ.ภูเก็ต ก็ได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการข้างต้นแล้ว ดังนี้

1. ให้ยกเลิกมติการอนุญาตให้เกษตรกร ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ในการประชุม คปจ.ภูเก็ต ครั้งที่ 2/2537 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2537 จำนวน 11 ราย เนื่องจากมิได้เป็นเกษตรกรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ นายบันลือ ดันติวิท นายเจริญถาวรว่องวงศ์ นายสุทิน เทพบุตร นายหัตถ์ กัตถุขสิทธิ์ นางวิภาพรรณ ชูทรัพย์ นายวานิช เอกวานิช นายบุนแก้ง ศรีแสนสุชาติ นายทศพร เทพบุตร นายณรงค์ นพดารา นายธเนศ เอกวานิช และนายโสภณ เอกวานิช

ส่วนการออกคำสั่งเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินซ้ำอีก ครั้งหนึ่ง ที่ประชุมได้มอบอำนาจให้ประธาน คปจ.ภูเก็ต ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

2. ให้ ส.ป.ก.ภูเก็ต ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม 3 ราย คือ นายสัมฤทธิ์ กิตติเจริญสกุล นายฉะง่าม เครือแสนท์ และนางสมพิศ เครือแสนท์

3. ให้ส่งข้อเท็จจริงการตรวจสอบเพิ่มเติมราย นายสมนึก ไกรทัศน์ ให้ คปก. พิจารณา เนื่องจากพบว่าแม้จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมมิได้ประกอบอาชีพอื่นเสริมอีกก็ตาม แต่เนื่องจากมีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้วก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน คือมีที่ดินในจังหวัดภูเก็ตถึง 314 ไร่ จึงขาดคุณสมบัติในสาระสำคัญต้องถูกสั่งให้ลั่นสิทธิ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ พ.ศ. 2535 ข้อ 11

มติ รับทราบ

เรื่องที่ 4.6 รายงานผลการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับ ส.ป.ก.4-01 จนถึงเดือนสิงหาคม 2539 การตรวจสอบตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก.จังหวัดต่าง ๆ ได้ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับเอกสาร ส.ป.ก.4-01 ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2532-2535 และตั้งแต่ปี 2536 (ภายหลังการใช้ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรฯ พ.ศ. 2535 ที่บังคับใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2535) ตามมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2538 สรุปผลดังนี้

1. ผู้ได้รับ ส.ป.ก.4-01 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2535	119,483 ราย
ได้รับการตรวจสอบ	41,124 ราย

ถูกต้อง	40,828 ราย
ไม่ถูกต้อง	37 ราย
อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติม	259 ราย
2. ผู้ได้รับเอกสาร ส.ป.ก.4-01 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2538	192,103 ราย
ได้รับการตรวจสอบ	192,103 ราย
ถูกต้อง	188,070 ราย
ไม่ถูกต้อง	672 ราย
อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติม	3,361 ราย

ผลการตรวจสอบดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้มีคำสั่งให้สันสิทธิ์ไปแล้ว 709 ราย ผู้ถูกสั่งให้สันสิทธิ์อุทธรณ์ 20 ราย ฎีกา 15 ราย ชุมพร 3 ราย เชียงใหม่ 2 ราย สำหรับผู้ที่ได้ถูกสั่งให้สันสิทธิ์นั้น มีสาเหตุหลายประการ อาทิเช่น ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก กล่าวคือเป็นข้าราชการ เป็นนักธุรกิจ พ่อค้า ทนายความ รวมทั้งมีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้ว

มติ รับทราบ

เรื่องที่ 4.7 ปัญหาการครอบครองที่ดินรายใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ด้วยปรากฏว่าในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินซึ่งมีเป็นจำนวนมากนั้น ในบางพื้นที่มีการครอบครองรายใหญ่ ซึ่ง ส.ป.ก. จะต้องหาทางแก้ไขต่อไป ตัวอย่างเช่น

1. พื้นที่ป่าห้วยไคร้ ซึ่งอยู่ในบริเวณจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา
มีการครอบครองที่ดินรายใหญ่น้อย 3 ราย ได้แก่
รายที่ 1 ครอบครองพื้นที่บริเวณจังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ 622 ไร่ ปัจจุบันปลูกพืชไร่
มันสำปะหลัง และข้าวโพด
รายที่ 2 ครอบครองพื้นที่บริเวณจังหวัดปราจีนบุรีในรูปบริษัท ปลูกไม้ยูคาลิปตัส
เนื้อที่ประมาณ 5,100 ไร่ และในบริเวณจังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ 4,965 ไร่ ปลูกยูคาลิปตัสเช่นกัน
รายที่ 3 ครอบครองที่ดินบริเวณจังหวัดปราจีนบุรี ในรูปบริษัท เนื้อที่ประมาณ
6,100 ไร่ ปลูกยูคาลิปตัส

ส.ป.ก. ได้ติดต่อเชิญกรรมการผู้จัดการเพื่อมาชี้แจงแต่ยังไม่ได้รับการติดต่อกลับ ซึ่งต้องดำเนินการใหม่อีกครั้ง สำหรับแนวทางแก้ไขปัญห 2 แนวทาง คือ

1. การจ่ายค่าชดเชยพืชผลให้แก่ผู้ครอบครองในส่วนที่ได้ลงทุนไป
2. การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ชั่วคราว เมื่อเก็บเกี่ยวพืชผลหมดแล้วผู้ครอบครองที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ จะต้องออกจากที่ดินโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

2 พื้นที่ป่าวังน้ำเขียวตอนล่าง จังหวัดนครราชสีมา บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304 บริเวณกิโลเมตรที่ 79 หรือบ้านศาลเจ้า เป็นเขตสุขาภิบาลที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ที่ที่มีปัญหาเป็นพื้นที่นอกเขตสุขาภิบาล ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ จากการตรวจสอบพบว่ามีการใช้ประโยชน์นอกการเกษตร และครอบครองโดยผู้ที่มีใช้เกษตรกรรม ตัวอย่างเช่น

รายชื่อ 1 มีบริษัทหนึ่งครอบครองที่ดินซึ่งมีเอกสาร ส.ป.ก.4-01 และมอบให้ ที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียวสร้างเป็นศูนย์ราชการในเนื้อที่ประมาณ 100 ไร่เศษ ซึ่งการจัดตั้งสถานที่ราชการสามารถกระทำได้ โดยการขออนุญาตจากคณะกรรมการในกรณีที่ขอใช้ที่ดินจำนวนมาก แต่สำหรับพื้นที่ดังกล่าวได้มีการก่อสร้างไปแล้วเมื่อปี 2538 ทั้งที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

รายชื่อ 2 บริเวณค่ายลูกเสือของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา เดิมมีเกษตรกรครอบครองที่ดิน โดยมีเอกสาร ส.ป.ก.4-01 จำนวน 3 ราย ปัจจุบันเป็นค่ายลูกเสือ ผู้ครอบครองที่ดินที่ดำเนินกิจการค่ายลูกเสืออ้างว่า เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินอยู่เดิมได้อนุญาตให้โรงเรียนใช้พื้นที่นี้

รายชื่อ 3 พื้นที่ด้านหน้าเป็นร้านอาหาร ด้านหลังสร้างเป็นที่อยู่อาศัย บางส่วนทำเป็นรีสอร์ท

รายชื่อ 4 เป็นพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้จัดแบ่งไว้ให้เกษตรกรเช่าทำกินคนละ 20 ไร่ ปัจจุบันมีการทำถนนเข้าไปเป็นถนนขอย บ้านบางหลังมีสภาพมั่นคงใช้เป็นที่พักอาศัย เจ้าของเป็นคนอยู่กรุงเทพ แต่เมื่อมีเหตุการณ์ที่ภูเก็เกิดขึ้น บ้านดังกล่าวก็หยุดการก่อสร้างไประยะหนึ่ง

ส.ป.ก. จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป โดยในขั้นนี้ได้แจ้งให้จังหวัดดำเนินการใน 2 ประเด็น คือ

1. ขอให้จังหวัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการขออนุญาตใช้ที่ดินให้ถูกต้อง
2. ขอให้จังหวัดตรวจสอบบริเวณที่มีการทำประโยชน์โดยไม่ถูกต้องเหล่านี้

มติ รับทราบ และมอบให้เลขาธิการ ส.ป.ก. และอธิบดีกรมป่าไม้ ไปออกรายการ “เช้าวันนี้” โดยนำปัญหาและแผนที่ไปแสดงให้ประชาชนเห็นว่าการกระทำอย่างนี้ไม่ถูกต้อง การซื้อที่ดินต้องตรวจสอบกับ ส.ป.ก. กรมป่าไม้ กรมที่ดิน และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อความชัดเจน และถูกต้องตามกฎหมาย โดยขอให้รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายปิติพงศ์ พิ้งบุญ ณ อยุธยา) ประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 5.1 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพ ที่กรมป่าไม้ มอบให้ ส.ป.ก. ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ

1. เรื่องเดิม

ด้วยกรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพซึ่งตั้งอยู่บนเกาะต่าง ๆ ในท้องที่ 6 จังหวัด ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจำนวน 17 พื้นที่ (11 เกาะ) รวมเนื้อที่ประมาณ 53,384 ไร่

2. ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ที่รับมอบมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินจำนวนดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าสภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบจนถึงลูกคลื่นลอนลาดและลูกคลื่นลอนชันปะปนกับเนินเตี้ย ๆ (ควน) การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการปลูกยางพารา มะม่วง-หิมพานต์ มะพร้าว และพื้นที่คงสภาพป่าปะปนอยู่ทั่วไป สำหรับสภาพการถือครองที่ดินนั้น นอกจากจะเป็นการถือครองที่ดินมือเปล่าแล้ว ยังพบว่าการถือครองที่ดินโดยมีเอกสารสิทธิที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินอีกจำนวนหนึ่งปะปนอยู่ด้วย จนถึงปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้พิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เหล่านี้ไว้แล้วดังนี้

2.1 ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 7 พื้นที่

2.2 ดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินและสอบสวนสิทธิการถือครองที่ดินไว้แล้ว จำนวน 11 พื้นที่ รายละเอียดตามบัญชีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะ ดังแนบในวาระการประชุม

3. ความเห็นของ ส.ป.ก.

จากการพิจารณาข้อมูลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ตั้งอยู่บนเกาะต่าง ๆ เห็นว่าบางพื้นที่อาจจะไม่มีความเหมาะสมต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจาก เป็นพื้นที่ขนาดเล็กไม่เหมาะสมต่อการพัฒนา เป็นพื้นที่ที่มีทิวทัศน์สวยงามสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของส่วนรวม และเป็นพื้นที่ที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้สำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เหล่านี้ เกิดความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น เห็นควรให้มีการพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินบนเกาะให้เกิดความชัดเจนว่า จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินหรือไม่อย่างไร หรือให้ยึดถือผลการตรวจสอบสภาพป่าตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 14 กันยายน 2538 เป็นสำคัญ ต่อไป

4. ประเด็นที่เสนอขอ

ส.ป.ก. ขอเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมสภาพ ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะดังนี้

กรณีที่ 1 เกาะที่มีเนื้อที่มาก และมีการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เห็นควรนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยยึดถือผลการตรวจสอบสภาพป่าตามข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ กลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 14 กันยายน 2538 รายละเอียดตามตารางที่ 1 ในวาระการประชุม

กรณีที่ 2 เกาะขนาดเล็ก มีเนื้อที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินน้อย หรือเกาะขนาดใหญ่ แต่มีการทำการเกษตรไม่มากนัก เห็นควรส่งคืนกรมป่าไม้ เพื่อนำไปฟื้นฟูให้เป็นสภาพป่าดั้งเดิมต่อไป รายละเอียดตามตารางที่ 2 ในวาระการประชุม

มติ อนุมัติตามที่เสนอทั้ง 2 กรณี ทั้งนี้ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. โดยเคร่งครัด

เรื่อง 5.2 แนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชัน เกินร้อยละ 35 เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เคยนำเสนอ ปัญหาการจัดที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการ

ประชุม ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 ซึ่งในการประชุมนั้น คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีความเห็นโดยสรุปว่า พื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 นั้น เป็นพื้นที่ที่สอดคล้องกับบริเวณที่หวงห้ามตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2523 ซึ่งห้ามการออกโฉนดได้ (เว้นแต่ครอบครองอยู่ก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ) ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ.2537) ข้อ 14 นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2528 เห็นชอบด้วยกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติซึ่งได้กำหนดให้กันพื้นที่ลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 ไว้เป็นพื้นที่ป่า แต่ในขณะเดียวกัน คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดที่ดินและออกเอกสาร สปก.4-01 ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ป่าที่กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. ด้วย

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติให้ ส.ป.ก. ศึกษารายละเอียด และเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณากำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อไป

ข้อพิจารณาของ ส.ป.ก. ส.ป.ก.ขอเสนอประเด็นเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

- 1) สภาพลักษณะทางธรณีตามที่ดินที่กรมพัฒนาที่ดินได้อธิบายไว้สำหรับพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 โดยสรุป คือ
 - 1.1 พื้นที่ภูเขาและเทือกเขา
 - 1.2 ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ
 - 1.3 ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เพราะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์
- 2) การจัดที่ดินในพื้นที่ลาดชันเกินร้อยละ 35 แม้จะดำเนินการได้ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน แต่ก็ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามกฎหมายอื่นๆ อาทิ การเปลี่ยนเอกสาร สปก.4-01 เป็นเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ และจะใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้เฉพาะพืชบางชนิด จำเป็นต้องมีการจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำควบคู่ไปด้วย
- 3) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกันเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบมาเพื่อการปฏิรูปที่ดิน มีบันทึกข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมป่าไม้เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 กำหนดแนวทางการกันเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดินบางส่วน คือ
 - พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศน์ และพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ชุมชนใช้ประโยชน์ ร่วมกัน
 - พื้นที่ภูเขาสูงชัน หรือพื้นที่ที่มีความลาดชัน โดยเฉลี่ยตั้งแต่ ร้อยละ 35 ขึ้นไปและพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
- 4) โดยสภาพข้อเท็จจริงพบว่า พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินหรือพื้นที่ป่าที่ได้รับมอบมาจากกรมป่าไม้หลายพื้นที่ ได้ใช้ประโยชน์พื้นที่ลาดชันเพื่อปลูกพืชไร่ พืชล้มลุก อยุ่สัสนและขาดการดูแลจัดการ

ให้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่และระบบนิเวศน์ อื่น ๆ ด้วย แต่ในพื้นที่อีกหลายจังหวัดก็ได้มีราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์อยู่ในบริเวณที่มีความลาดชันเช่นกัน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคใต้ และได้ใช้ประโยชน์เพื่อทำสวนยาง สวนกาแฟ ปาล์ม ไม้ผล ไม้ยืนต้น ฯลฯ ซึ่งเป็นรูปแบบการเพาะปลูกที่เอื้ออำนวยสอดคล้องกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ อยู่ด้วยแล้ว

โดยสรุปแล้วการกำหนดแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่ลาดชันเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นเฉพาะแต่ละพื้นที่ ในบางพื้นที่การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ อาจก่อให้เกิดผลเสียหายรุนแรงต่อระบบนิเวศน์รวมถึงอาจมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินมากขึ้น ในขณะที่ในบางพื้นที่การไม่ยอมรับสภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ส่งผลเสียหายรุนแรงต่อระบบนิเวศน์ในบริเวณใกล้เคียงก็อาจเป็นปัญหาการต่อต้าน/เรียกร้องจากราษฎรในท้องถิ่น ซึ่งเกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวมมากกว่า ได้เช่นกัน

ดังนั้น จึงควรที่ ส.ป.ก.และกรมป่าไม้ จะร่วมพิจารณาพื้นที่ร่วมกันในระหว่างการตรวจสอบพื้นที่เพื่อกันเขตที่ไม่เหมาะสมกับการปฏิรูปที่ดินสงคินกรมป่าไม้ โดยมีข้อพิจารณาในระดับพื้นที่ว่า พื้นที่ลาดชันที่มีเกษตรกรเข้าทำประโยชน์อยู่นั้นควรกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสงคินกรมป่าไม้ กลับไปดูแล หรือควรจัดให้เกษตรกรทำประโยชน์ ต่อไป

ประเด็นที่เสนอขอ ส.ป.ก.ขอเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่มีความลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 โดยมีประเด็นการพิจารณา 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ในกรณีที่พื้นที่ลาดชัน ทั้งในเขตปฏิรูปที่ดินและในพื้นที่ป่าที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบมาแต่ยังมีได้มี พ.ร.ฎ. กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน หากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีการทำประโยชน์ หรือเคยมีการทำประโยชน์แต่ปล่อยทิ้งร้างไว้ ให้พิจารณากันพื้นที่ลาดชันเกินกว่าร้อยละ 35 ออกคืนให้กรมป่าไม้

กรณีที่ 2 ในกรณีที่มีเกษตรกรครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ลาดชันเกินกว่า ร้อยละ 35 ทั้งในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และพื้นที่ที่รับมอบมาที่ยังไม่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ร่วมกับป่าไม้จังหวัด หรือป่าไม้เขตร่วมกันพิจารณาว่า บริเวณใดที่สามารถจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินได้ และบริเวณใดควรกันออกทั้งนี้ให้คำนึงถึงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำควบคู่ไปกับการประกอบเกษตรกรรมในแปลงที่ดินด้วย

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการฯ

โดยที่การจะพิจารณาอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 นั้น เป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายป่าไม้แห่งชาติ อีกทั้งลักษณะพื้นที่เช่นนี้กรมที่ดินก็ไม่สามารถออกเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้แต่ทั้งนี้ในสภาพข้อเท็จจริง

แล้ว ในหลายพื้นที่ เช่น จังหวัดในภาคเหนือตอนบนและภาคใต้ ได้มีการทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 มาช้านานอยู่แล้ว นอกจากนี้พื้นที่บางพื้นที่ที่เป็นภูเขาที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 แต่สภาพพื้นที่บนเขาเป็นที่ราบเรียบ และใช้ทำการเกษตรอยู่แล้วเช่นกัน แต่หากจะไม่พิจารณาให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ ก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหเกษตรกรที่บุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในส่วนนี้ได้ จึงเห็นควรมอบให้ ส.ป.ก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาปัญหาก่อน

มติ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ เป็นผู้ประสานงานการนัดประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ เช่น กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมที่ดิน ฯลฯ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 และเมื่อได้ผลสรุปเป็นประการใด ให้นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 5.3 ขออนุมัติคืนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คืนกรมป่าไม้

เรื่องเดิม

1. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกจะโก เขตพื้นที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซนเอ) เนื้อที่ 725 ไร่ และเขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (โซนอี) เนื้อที่ 5,165 ไร่ จากกรมป่าไม้มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2535 และวันที่ 18 พฤศจิกายน 2536 ตามลำดับ ซึ่งต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินป่าโคกจะโก (โซนเอ) เนื้อที่ 725 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 110 ตอนที่ 216 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2536 แต่ ส.ป.ก.ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ เนื่องจากมีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) ในพื้นที่ดังกล่าวเต็มพื้นที่แล้ว ส่วนป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกจะโก (โซนอี) ขณะนี้ ยังมีได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินดังกล่าวให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

2. จังหวัดนราธิวาส ได้มีหนังสือที่ นธ 0029/22467 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2538 ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) แจ้งว่า จังหวัดร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะทำงานดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ป่าโคกจะโก เนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่ ในท้องที่ตำบลลานาค อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส เห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นนิคม

อุตสาหกรรม ประกอบกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือที่ อก 0807.1/6454 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2538 แจ้งจังหวัดนราธิวาสยืนยันในหลักการที่จะใช้พื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติเสื่อมโทรมป่าโคจจะโก พัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาสและเป็นนิคมอุตสาหกรรม ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งและสอดคล้องกับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) จึงขอให้ ส.ป.ก. ระวังการออกพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคจจะโก ทั้งหมด

3. ส.ป.ก.พิจารณาแล้วและได้มีหนังสือที่ กษ 1205/2136 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2539 แจ้งจังหวัดนราธิวาส พิจารณานำเรื่องนี้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด นราธิวาส เพื่อพิจารณาความเหมาะสม พร้อมเสนอข้อคิดเห็นไว้ชั้นหนึ่งก่อน ทั้งนี้ ส.ป.ก. จะได้นำ เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

4. กรมป่าไม้ มีหนังสือที่ กษ 0712.2/11481 ลงวันที่ 25 เมษายน 2539 แจ้ง ส.ป.ก.ว่า จังหวัดนราธิวาสได้หารือแนวทางปฏิบัติการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส โดย มีความประสงค์ขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าโคจจะโก เนื้อที่ประมาณ 5,000 ไร่ ซึ่งกรมป่าไม้ ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าว ยังมีได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จึงขอ ให้ ส.ป.ก. ระวังแผนงานเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว และกันพื้นที่ที่จะจัดตั้งนิคม อุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส ส่งมอบคืนกรมป่าไม้

5. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วในการประชุม ครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2539 ที่ประชุมมีมติให้ นำพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคจ จะโก (ทั้งโซนเอและโซนอี) ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นำมาจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัด นราธิวาส ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

5.1 เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจาก

5.1.1 เป็นที่ลุ่ม ในฤดูฝนมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ไม่สามารถทำการเกษตร ได้ สภาพดินเปรี้ยว ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,600 ไร่

5.1.2 มีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) ในพื้นที่ป่าเพื่อ เศรษฐกิจ (โซนอี) ไว้แล้ว เนื้อที่ประมาณ 1,800 ไร่

5.1.3 มีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) ในพื้นที่ป่าที่ เหมาะสมต่อการเกษตร (โซนเอ) ก่อนที่จะมีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เต็มพื้นที่แล้ว

5.2 เป็นพื้นที่ที่เหมาะสม ในการจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส และเป็นนิคมอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง และสอดคล้องกับ โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย (อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย) เนื่องจาก

5.2.1 มีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมคือ อยู่ใกล้ชายแดน ไทย-มาเลเซีย

5.2.2 มีสาธารณูปโภคพร้อมที่จะใช้ในนิคมอุตสาหกรรม เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ

5.2.3 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือที่ ออก 00807.1/6454 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2538 แจ้งยืนยัน หลักการที่จะใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมป่าโคกจะโก พัฒนา เป็นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส

คำขอ

ขออนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกจะโก (ทั้งโซนเอและโซนอี) รวมเนื้อที่ 5,890 ไร่ คืนกรมป่าไม้

มติ ไม่อนุมัติตามที่เสนอ และให้ ตรวจสอบข้อมูลก่อนว่า น.ส.3 ในพื้นที่ดังกล่าว ออก มาเมื่อใด และออกอย่างไร แล้วรายงานให้คณะกรรมการฯ ทราบต่อไป ส่วนการที่การนิคม อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะใช้พื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส นั้น ให้การ นิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยทำเรื่องเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 5.4 ขออนุมัติหลักการเรื่องกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐ

เรื่องเดิม ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2539 วันอังคารที่ 12 มีนาคม 2539 ได้มีมติอนุมัติเรื่องการกำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐ โดยมีการ แบ่งตามระยะเวลาของการครอบครองที่ดิน คือ

กรณีที่ 1 เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ.2510 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ ไม่ต้องเก็บค่าเช่า ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี

กรณีที่ 2 เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2524 ส่วนที่ ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 15 บาทต่อปี

กรณีที่ 3 เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ.2524 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตรา ไร่ละ 10 บาทต่อปี ส่วนที่เกิน 50 ไร่ เก็บในอัตราไร่ละ 20 บาทต่อปี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.พิจารณาแล้ว เห็นว่า

1. การจ่ายค่าภาษีบำรุงท้องที่ตาม พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ฯ ปี 2508 ในฐานะที่เป็นเจ้าของที่ดิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 สำหรับที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก.จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ ส.ป.ก.ได้จ่ายค่าภาษีบำรุงท้องที่ ตามกำหนดภายในวันที่ 30 เมษายน ของทุกปี เฉลี่ยประมาณไร่ละ 6.85 บาท และในทางปฏิบัติเกษตรกรที่เข้าทำประโยชน์ต้องจ่ายคืนค่าภาษีบำรุงท้องที่ให้ ส.ป.ก.พร้อมทั้งจ่ายค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อด้วย เพราะถือว่าที่มาของที่ดินแตกต่างกับที่ดินของรัฐ

1.2 สำหรับที่ดินของรัฐ เดิมเกษตรกรที่ครอบครองทำประโยชน์ต้องจ่ายค่าภาษีบำรุงท้องที่ทุกปีในอัตราไร่ละไม่เกิน 5 บาท ในฐานะที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์เอง

2. เมื่อกฎหมายกำหนดให้ในที่ดินของรัฐ ส.ป.ก.ต้องจัดให้เกษตรกรเช่า และ คปภ. ได้โอนมรดกอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐตามระยะเวลาการครอบครอง 3 กรณี ดังกล่าว ส.ป.ก.ในฐานะเจ้าของที่ดินที่ได้รับประโยชน์จากการเก็บค่าเช่าจึงจะต้องเป็นผู้ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่แทน เฉพาะกรณีที่ 1 ส่วนที่เกิน 50 ไร่ กรณีที่ 2 และกรณีที่ 3 ตามอัตราที่กำหนดใน พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ฯ ดังกล่าว ซึ่งอาจจะสูงกว่าราคาที่ดินที่เกษตรกรเคยเสีย

คำขอ ขออนุมัติหลักการให้เกษตรกร ที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. 2510 ส่วนที่ไม่เกิน 50 ไร่ (กรณีที่ 1) ซึ่งไม่ต้องชำระค่าเช่าที่ดินเป็นผู้รับภาระค่าภาษีบำรุงท้องที่เอง

สำหรับกรณีที่ 1 ส่วนที่เกิน 50 ไร่ กรณีที่ 2 เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินระหว่าง ปี พ.ศ. 2510 - 2524 และกรณีที่ 3 เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ. 2524 ซึ่งต่อมาชำระค่าเช่าที่ดินของรัฐให้แก่ ส.ป.ก.ตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ส.ป.ก.จะเป็นผู้รับภาระค่าภาษีบำรุงท้องที่เอง

มติ **อนุมัติ**

เรื่องที่ 5.5 แนวทางแก้ปัญหาการถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของรัฐ

ยังไม่มีผลการพิจารณา

เรื่องที่ 5.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และขออนุมัติ
พื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 1 พื้นที่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอ
แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ยังไม่มีการศึกษา

เรื่องที่ 5.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
ป่าหมายเลข 23 แปลงที่ 7/2 อำเภอท่ง จังหวัดเลย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน
ยังไม่มีการศึกษา

เรื่องที่ 5.8 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
อำเภอสะเคา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จำนวน 2 พื้นที่ ให้เป็น
เขตปฏิรูปที่ดิน
ยังไม่มีการศึกษา

เรื่องที่ 5.9 ขออนุมัติคืนพื้นที่ให้กรมป่าไม้เป็นกรณีเฉพาะของจังหวัดราชบุรี
เรื่องเดิม ตามที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอสวนผึ้ง จ.ราชบุรี
เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2534 และได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวน
แห่งชาติเขตเศรษฐกิจเสื่อมโทรมป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี (ป่าหมายเลข 85) อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
ในท้องที่ตำบลบ้านบึง ตำบลท่าเคย ตำบลตะนาวศรี ตำบลบ้านคา และตำบลหนองพันจันทร์ นั้น
ต่อมา กรมการศาสนาขอใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ท้องที่บ้าน
หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านคา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ 3,687-2-0 ไร่ เพื่อจัดตั้งสถานศึกษาและ
ฝึกอบรมตามโครงการวิทยาลัยวิชาการศาสนาโดยยื่นขอต่อนายอำเภอสวนผึ้งตามมาตรา 13 ทวิ แห่ง
พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ซึ่งเห็นสมควรอนุญาตให้กรมการศาสนาใช้พื้นที่บริเวณที่ขอได้
แต่เนื่องจากบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตบางส่วน (ตำบลบ้านคา) เป็นพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. นำ
ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเนื้อที่ 1,850 ไร่ สำนักงานป่าไม้จังหวัดได้ขอให้ ส.ป.ก. ร่วมกับกรมป่าไม้

ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่เป็นกรณีเฉพาะ ผลการตรวจสอบร่วมกันของเจ้าหน้าที่สำนักงานป่าไม้ จังหวัดราชบุรี และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ราชบุรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539 ปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าวมี สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงพื้นที่ผ่านการทำเหมืองแร่มาก่อน พื้นที่ติดแนวเขตป่าอนุรักษ์ (เขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี) พื้นที่ลุ่มแม่น้ำภาคตะวันตกชั้นที่ 2 ตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538

ความเห็น ส.ป.ก. ในพื้นที่ดังกล่าว ส.ป.ก.ยังมิได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อจัดแปลง ที่ดินแต่อย่างใด และผลการตรวจสอบสภาพพื้นที่ในเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้และ ส.ป.ก. ราชบุรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539 ปรากฏว่า สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงผ่านการ ทำเหมืองแร่มาก่อนไม่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม อีกทั้งติดแนวเขตอนุรักษ์ (เขตอนุรักษ์พันธุ์ สัตว์ ป่าแม่น้ำภาชี) จึงเห็นควรกันพื้นที่ดังกล่าว เนื้อที่ประมาณ 1,850 ไร่ ค้นกรมป่าไม้เป็นกรณี เฉพาะ เพื่อให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามคำขอของกรมการศาสนาต่อไป ทั้งนี้ ในการตรวจ สอบสภาพพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ได้ยึดถือหลักการในการตรวจสอบสภาพพื้นที่ตามบันทึกข้อตกลงระหว่าง กรมป่าไม้และ ส.ป.ก.ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อ วันที่ 14 กันยายน 2538 แต่ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากกรมป่าไม้ไม่ได้กำหนดเป็นแผนงานการตรวจ สอบสภาพป่าไว้ในปี 2539 แต่ได้ดำเนินการเป็นกรณีเฉพาะและเร่งด่วนทำให้ไม่มีการรับรองผลการ ตรวจสภาพโดยปฏิรูปที่ดินจังหวัดและป่าไม้จังหวัดในแผนที่ด้วย ซึ่งกรมป่าไม้และ ส.ป.ก.จักได้ดำเนิน การให้สมบูรณ์ต่อไป

คำขอ ขออนุมัติส่งพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ตำบลบ้านคา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ 1,850 ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้คืนกรมป่าไม้เป็น กรณีเฉพาะเพื่อให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามคำขอของกรมการศาสนาในการใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้ง สถานศึกษาและฝึกอบรมตามโครงการจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศาสนาต่อไป (รายละเอียดปรากฏตาม แผนที่ที่แนบในวาระการประชุม)

มติ **อนุมัติ**

เรื่องที่ 5.10 การจัดที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532
ยังไม่มีพิจารณา

**เรื่องที่ 5.11 ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสร้าง
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

ด้วยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านแม่สะกิด หมู่ที่ 4 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื้อที่ประมาณ 16-0-85 ไร่ เพื่อก่อสร้างศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เรื่องเดิม โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเป็นโครงการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งหมด โดยเป็นนโยบายของรัฐบาลในการทำให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยให้มีคุณภาพตลอดระยะเวลาของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานขึ้นทุกจังหวัด ภายในปี 2541 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์ตามแบบมาตรฐานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยมีการใช้พื้นที่เป็นที่บริการฝึกโดยตรง ประกอบด้วยอาคารดังต่อไปนี้

1. อาคารอำนวยการ
2. อาคารเรียนและฝึกอบรม
3. อาคารฝึกงานและปฏิบัติงานช่าง
4. อาคารพัสดุกลาง
5. อาคารที่พักผู้เข้ารับการฝึกอบรม
6. อาคารที่พักของเจ้าหน้าที่และคนงาน
7. อาคารโรงอาหารและโรงจอดรถ
8. โรงปั้มน้ำพร้อมทั้งเก็บน้ำใต้ดินและถังสูง

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานตั้งเป้าหมายให้สามารถรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สูงสุดปีละประมาณ 6,000 คน

ข้อเท็จจริง เดิมที่ดินบริเวณที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานประสงค์จะขอใช้อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ปายฝั่งซ้าย (ตอนล่าง) ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลผาบ่องและตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน มีผลให้บริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินด้วย เดิมมีผู้ครอบครองทำประโยชน์รวม 3 ราย ดังนี้

1. นายฟู จันทรโอภาส
2. นายทุน ชัยเทพ
3. นายประเสริฐ จันทรโอภาส

ถือครองที่ดินรวมเนื้อที่ประมาณ 17 ไร่เศษ โดยผู้ถือครองทั้ง 3 ราย ได้บันทึกยินยอมสละสิทธิในที่ดิน จำนวน 16-0-85 ไร่ พร้อมรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากพื้นที่ เพื่อให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวม และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2539 นี้

ความเห็น สป.ก.

1. การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค อาศัย ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ได้ตามประเภทของกิจการและเนื้อที่ที่กำหนด หากขอใช้เพื่อกิจการอื่นหรือเนื้อที่เกินกว่ากำหนด ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

2. การขอใช้ที่ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อสร้างศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย โดยการฝึกอบรมวิชาช่างให้กับประชาชนเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศสืบต่อไป จึงเห็นควรให้การสนับสนุนให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานใช้ที่ดินได้ตามที่ขอ แต่เนื่องจากการขอใช้เนื้อที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบ จึงนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา

คำขอ พิจารณาอนุญาตให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านสะกิด หมู่ที่ 4 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื้อที่ 16-0-85 ไร่ เพื่อก่อสร้างศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานได้

มติ อนุญาตให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านสะกิด หมู่ที่ 4 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื้อที่ 16-0-85 ไร่ ตามแผนผังการใช้ที่ดินที่ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอในที่ประชุม

เรื่องที่ 5.12 การขอใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดล ณ กาญจนบุรี

เรื่องเดิม ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ได้ส่งรายละเอียดการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดลกาญจนบุรี เพื่อเป็น

ศูนย์กลางการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและการศึกษาต่อเนื่องชั้นสูงทางด้านตะวันตกของประเทศไทย เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2538 ให้มหาวิทยาลัยมหิดลรับผิดชอบโครงการโดยได้รับอนุมัติงบประมาณปี 2539 เพื่อให้เริ่มโครงการได้ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี ได้ให้ความเห็นชอบแล้วมีรายละเอียดเกี่ยวกับการขอใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวโดยสรุปดังนี้

1. ที่ดินที่มหาวิทยาลัยมหิดลแจ้งความประสงค์ขอใช้ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับมอบจากกองทัพบกให้นามาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน สภาพที่ดินโดยทั่วไปเป็นหิน ภูเขา ป่า และที่ราบบางส่วน ส.ป.ก.กาญจนบุรีจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์โดยได้มอบเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 แล้วจำนวน 17 ราย เนื้อที่ประมาณ 472-2-46 ไร่ ส่วนที่เหลือมีราษฎรครอบครองทำประโยชน์โดยมีเอกสาร นส.3ก 1 ราย เนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ และไม่มีเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน จำนวน 32 ราย เนื้อที่ประมาณ 1,748 ไร่ ส่วนที่เหลือเป็นป่า หิน และภูเขา

2. มหาวิทยาลัยมหิดลแจ้งว่า สำนักงบประมาณไม่มีนโยบายที่จะสนับสนุนในด้านค่าใช้จ่ายในการจัดหาที่ดิน แต่มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากผู้ร่วมให้การก่อตั้งมหาวิทยาลัย(กลุ่มโรงงานน้ำตาลมิตรผล)ร่วมกันหาเงินบริจาคสำหรับเป็นค่าชดเชยที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่แจ้งความประสงค์ขอใช้ไว้ รวมทั้งให้แก่เกษตรกรที่ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ด้วย

3. มหาวิทยาลัยร่วมกับจังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอไทรโยคเจรจาจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินให้แก่ราษฎรในพื้นที่ซึ่งครอบครองทำประโยชน์ไปแล้วบางส่วนเพื่อให้ราษฎรเหล่านี้อพยพออกนอกพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยจะใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการโดยเฉพาะ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมหิดล แจ้งว่า มีแผนที่จะกันพื้นที่ จำนวน 280 ไร่ ไว้จัดสรรรองรับให้ราษฎรที่ต้องอพยพและมีความประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว โดยขณะนี้ผู้แจ้งความประสงค์ไว้แล้ว 16 ราย

4. มหาวิทยาลัยมหิดลได้กำหนดแผนการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ตามเอกสารหมายเลข 1-2 ที่แนบในวาระการประชุม ทั้งยืนยันว่ามีความจำเป็นและประสงค์จะใช้พื้นที่ตามที่แจ้งไว้ จำนวน 6,612 ไร่ (ไม่รวมพื้นที่วัดไตรรัตนารามจำนวนประมาณ 15 ไร่)

ความเห็น ส.ป.ก.

1. โครงการดังกล่าวเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่ง ค.ร.ม. มีมติเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2538 ให้ดำเนินการโดยอนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2539 แล้ว จึงเห็นควรให้การสนับสนุนพื้นที่โดยเห็นควรพิจารณาให้ใช้ที่ดินเฉพาะส่วนที่มีความจำเป็นสำหรับกิจการที่ขออนุญาตในเนื้อที่ประมาณ 6,612 ไร่

2. พื้นที่ที่ขออนุญาตยังไม่ได้รังวัดกันแนวเขตให้แน่นอน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้แจ้งให้จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการแล้ว เนื้อที่ในการอนุมัติให้เป็นไปตามผลรังวัดของ ส.ป.ก.

3. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาได้สำหรับการศึกษาระดับอนุบาล-ระดับ มัธยมศึกษา ส่วนการขออนุญาตใช้ที่ดินของมหาวิทยาลัยมหิดลสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นกิจการที่นอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนดไว้ จึงนำเสนอ คปก.เพื่อพิจารณา

คำขอ ขอให้พิจารณาอนุมัติในหลักการให้มหาวิทยาลัยมหิดลใช้พื้นที่เพื่อกิจการข้างต้นโดยเนื้อที่ที่จะอนุญาตให้ใช้นั้น ให้เป็นไปตามผลรังวัดแนวเขตของ ส.ป.ก.

มติ อนุมัติในหลักการให้มหาวิทยาลัยมหิดลใช้พื้นที่เพื่อกิจการดังกล่าวข้างต้น โดยพื้นที่ที่จะอนุญาตให้ใช้นั้นให้เป็นไปตามผลรังวัดแนวเขตของ ส.ป.ก.

เรื่องที่ 5.13 มหาวิทยาลัยขอนแก่นขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อจัดตั้งวิทยาเขต

เรื่องเดิม ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับแจ้งจากกรมที่ดินว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประสงค์จะขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในท้องที่ อำเภอเมืองหนองคาย และกิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เพื่อจัดตั้งวิทยาเขต รวม 4 แห่ง ดังนี้

1) ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกสูง บ้านหนองเต็น หมู่ 7 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 370-2-88 ไร่ (แผนที่หมายเลข 1 ในวาระการประชุม) เพื่อเป็นที่ตั้งโรงงานทดลองของสาขาวิชาอุตสาหกรรม

2) ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองกอมเกาะ ตั้งอยู่ในเขตติดต่อ 4 ตำบล คือ ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลมีชัย ตำบลเมืองหมี่ และตำบลปะโต อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 3,059-0-87 ไร่ (แผนที่หมายเลข 2 ในวาระการประชุม) เพื่อเป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑ์น้ำจืดสถานี ทดลองของสาขาวิชาประมงและอื่น ๆ

3) ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองโพ หมู่ 1 บ้านน้ำสวย และหมู่ 9 ตำบลสระใคร กิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 325 ไร่ (แผนที่หมายเลข 3 ในวาระการประชุม) เพื่อเป็นที่ตั้งของหน่วยงานหลักของวิทยาเขต

4) ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์บ้านไชยา หมู่ 4 ตำบลสระใคร กิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 718-0-35.8 ไร่ (แผนที่หมายเลข 4 ในวาระการประชุม) เพื่อเป็นแปลงพืชทดลองของสาขาอุตสาหกรรม ที่פקบุคคลากร สโมสร สวัสดิการ และอื่น ๆ

ข้อเท็จจริง ที่ดินที่ขอใช้ดังกล่าว เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกา ก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาได้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่ ส.ป.ก.เข้าไปดำเนินการเพียงบางส่วนของอำเภอ และ ส.ป.ก. มิได้นำที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติว่า ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์อยู่นอกเขตดำเนินการของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. ไม่มีแผนงานและโครงการจะนำที่ดินดังกล่าวไปใช้ในการปฏิรูปที่ดิน จะอยู่ในอำนาจการพิจารณาของหน่วยงานใด กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) จึงนำรายละเอียดดังกล่าวหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาว่า การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ซึ่งถูกถอนสภาพโดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะนำที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กระทรวงมหาดไทยจะอนุมัติให้ทบวงการเมืองเข้าใช้ประโยชน์ในราชการหรือดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและประมวลกฎหมายที่ดินได้หรือไม่

ข้อกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ นร 0601/187 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 แจ้งผลการพิจารณาว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ 2) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินที่ถูกถอนสภาพเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป กระทรวงมหาดไทยย่อมมีอำนาจให้ทบวงการเมืองเข้าใช้ประโยชน์ในราชการ หรือดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ เพราะพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ ส.ป.ก.เข้าไปปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตที่พระราชกฤษฎีกากำหนด แต่ไม่มีผลเป็นการลบล้างอำนาจที่กระทรวง ทบวง กรม เคยมีอยู่ตามกฎหมายอื่น

อนึ่ง เกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตปฏิรูปที่ดินคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ 2 ครั้ง คือ

1) ตามบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อสิงหาคม 2525 เห็นว่า ถ้าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่

พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นหรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินดังกล่าวทันที โดยไม่ต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือจัดหาที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน

2) ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามหนังสือที่ นร 0601/210 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2537 เห็นว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หากพลเมืองเล็กใช้ร่วมกันหรือเปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว ที่ดินดังกล่าวย่อมถูกถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ และเป็นอำนาจหน้าที่ของ ส.ป.ก.ที่จะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ส่วนที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันและพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือไม่เปลี่ยนสภาพ จากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่ดินนั้นก็ยังคงสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่ต่อไปและหน่วยราชการที่เคยเป็นผู้ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามที่กฎหมายได้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการนั้นก็คงมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาต่อไป แม้ว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวจะอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินก็ตาม

ความเห็น ส.ป.ก. จากผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว ในส่วนของ ส.ป.ก. พิจารณาตามแนวทางดังนี้

1) อำนาจในการพิจารณานำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ประสงค์จะนำมาดำเนินการเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ตามมาตรา 19 ประกอบกับมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532

2) สภาพที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกสูง บ้านหนองเต็น ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองโพ และที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์บ้านไชยา มีสภาพเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ลักษณะเป็นดินลูกรัง ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม

ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองกอมเกาะ มีสภาพเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ปัจจุบันบางส่วนตื้นเขิน แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นหนองน้ำใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาตามธรรมชาติ

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาในส่วนภูมิภาคเห็นควรสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก.เห็นว่าไม่เหมาะสมนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำขอ ขออนุมัติไม่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินบริเวณที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นแจ้งความประสงค์ขอใช้ (ตามแผนที่ที่แนบในวาระการประชุม)

มติ อนุมัติไม่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่สาธารณประโยชน์อำเภอเมืองหนองคาย และกิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1. ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกสูง บ้านหนองเต็น หมู่ 7 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 370-2-88 ไร่
2. ที่ดินสาธารณประโยชน์หนองกอมเกาะ ตั้งอยู่ในเขตติดต่อ 4 ตำบล คือ ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลมีชัย ตำบลเมืองหมี่ และตำบลปะโด อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 3,059-0-87 ไร่
3. ที่ดินสาธารณประโยชน์โคกหนองโพ หมู่ 1 บ้านน้ำสวย และหมู่ 9 ตำบลสระใคร กิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 325 ไร่
4. ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์บ้านไชยา หมู่ 4 ตำบลสระใคร กิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 718-0-35.8 ไร่

เรื่องที่ 5.14 อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสั่งให้
สันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต
(ราย นายสมนึก ไกรทัศน์)

1. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต (คปจ.ภูเก็ต) ได้มีมติให้นายสมนึก ไกรทัศน์ ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สันสิทธิ์เนื่องจากมีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 5/2538 เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2538
2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ภูเก็ต (คปจ.ภูเก็ต) ได้ออกคำสั่ง คปจ.ภูเก็ต ที่ 3/2538 สั่ง ณ วันที่ 26 ตุลาคม 2538 ให้สันสิทธิ์ตามมติในข้อ 1. ดังนี้
 - นายสมนึก ไกรทัศน์ อายุ 70 ปี อยู่บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 10 ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 1 แปลง คือ

แปลงที่ 1 ตามหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก.4-28ก) ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537 และตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01ก) เลขที่ 53 เล่ม 1 หน้า 53 อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ตำแหน่งที่ดิน แปลงเลขที่ 2 ระบุว่า ส.ป.ก./กลุ่มที่ 179 เนื้อที่ประมาณ 85-1-44 ไร่ มีเหตุถูกสั่งให้สิ้นสิทธิ์เนื่องจากขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมี สิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 ในสาระสำคัญคือมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ประมาณ 292 ไร่ ในจังหวัดภูเก็ต ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้า ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

3. ผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิ์รายนี้ เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูป ที่ดิน ตามมติคปจ.ภูเก็ต ในการประชุมครั้งที่ 2/2537 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2537 และได้ทำ หนังสือรับมอบที่ดิน(ส.ป.ก.4-28ก)ไว้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย การให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535 ข้อ 5 ซึ่งกำหนดให้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศรายชื่อ เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหนังสือรับมอบที่ดิน ให้ผู้ได้รับการคัดเลือก และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อในหนังสือรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน และต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01) ให้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ข้อ 7 ซึ่งกำหนดให้ออกหนังสืออนุญาตฯ ได้เมื่อเกษตรกรได้รับการคัดเลือก และจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขใน การคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และได้ทำหนังสือรับ มอบที่ดินไว้แล้ว

4. นายสมนึก ไกรทัศน์ ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของ คปจ.ภูเก็ต ที่สั่งให้ตนสิ้นสิทธิ์การ เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งซึ่งเป็นไปตาม ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับ ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพ.ศ.2535 ข้อ 13 ซึ่งกำหนดว่า หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิ์ตามข้อ 11 เห็นว่าคำสั่งนั้น ไม่เป็น ธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.จังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวัน ที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ ซึ่งสรุปประเด็นอุทธรณ์ได้ ดังนี้

- นายสมนึก ไกรทัศน์

อุทธรณ์ว่า - ตนได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนกำหนดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อมีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ยื่นขอรับสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในฐานะผู้ถือครองเดิม ซึ่งการจัดที่ดินให้บุคคลประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ยากจน

- การนำมติ คปจ.ภูเก็ต กำหนดขนาดการถือครองเดิมครอบครัวละไม่เกิน 50 ไร่ ซึ่งเป็นเรื่องที่กำหนดในภายหลัง มาเป็นเหตุให้ตนสิ้นสิทธิในที่ดินเป็นเรื่องที่ไม่ชอบและขัดกับรัฐธรรมนูญ

- ขอให้ยกเลิกคำสั่ง คปจ.ภูเก็ต ที่สั่งให้ตนสิ้นสิทธิในที่ดิน

5. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2539 ได้มีมติให้ คปจ.ภูเก็ต ตรวจสอบคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้อุทธรณ์รายนี้เพิ่มเติม รวมทั้งความเป็นเกษตรกร รายได้ และอาชีพเสริมอื่น ๆ ให้ครบทุกประเด็นแล้วให้ คปจ.ภูเก็ตพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

6. คปจ.ภูเก็ต ในการประชุมครั้งที่ 4/2539 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2539 ได้มีการพิจารณาผลการดำเนินงานของ ส.ป.ก.ภูเก็ต ในการตรวจสอบคุณสมบัติและรายละเอียดอื่น ๆ ของบุคคลดังกล่าว ตามมติ คปก.ในข้อ 5 โดยยืนยันผลการตรวจสอบว่าถึงแม้ว่า นายสมนึก ไกรทัศน์ จะเป็นเกษตรกรโดยมิได้ประกอบอาชีพเสริมอื่นใดอีก แต่บุคคลดังกล่าวมีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้ว ประมาณ 314 ไร่ ในจังหวัดภูเก็ต ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในสาระสำคัญ ต้องถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ.2535 ข้อ 11 (3) ข.

คปจ.ภูเก็ต จึงมีมติให้ส่งข้อเท็จจริงในการตรวจสอบเพิ่มเติมนี้ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาประกอบ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ราย นายสมนึก ไกรทัศน์ ต่อไป

ความเห็นส.ป.ก.

1. คำอุทธรณ์ของนายสมนึก ไกรทัศน์ เป็นการอุทธรณ์มติ คปจ.ภูเก็ตที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบ คปก.ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติ เกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

พ.ศ.2535 ข้อ 11 เนื่องจากผู้อุทธรณ์รายนี้ ขาดคุณสมบัติตามระเบียบ คปก.ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิ์ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 ในเรื่อง การมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่ การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว ก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และตามระเบียบดังกล่าวข้อ 13 ได้ให้สิทธิ์อุทธรณ์ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งซึ่งผู้อุทธรณ์ รายนี้ได้ยื่นอุทธรณ์ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

2. การสั่งให้คืนสิทธิ์รายนี้ สืบเนื่องมาจากการตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกร ตาม มติ คปก.ครั้งที่ 2/2538 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2538 และมติ คปก.ครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2538

3. คปจ.ภูเก็ตได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2538 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2538 ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่ 4.3 กำหนดขนาดการถือครองที่ดินครอบครัวละไม่เกิน 50 ไร่ เป็นขนาด ที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพและเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่

4. ส.ป.ก.เห็นสมควรยื่นตามมติ คปจ.ภูเก็ต ที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์รายนี้ คืนสิทธิ์ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเนื่องจากรายนี้มีที่ดินเพียงพอแก่การครองชีพอยู่แล้ว ซึ่งเป็นกรณี ขาดคุณสมบัติในสาระสำคัญตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535

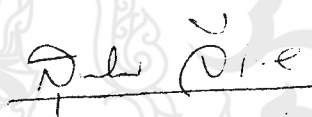
คำขอ ขอให้คณะกรรมการพิจารณาและชี้ขาดคำอุทธรณ์ของผู้ถูกสั่งให้คืนสิทธิ์เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินราย นายสมนึก ไกรทัศน์

มติ 1. ยืนตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ในการประชุมครั้งที่ 5/2538 วันที่ 13 ตุลาคม 2538 และยืนตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ที่สั่งให้ นายสมนึก ไกรทัศน์ คืนสิทธิ์ในที่ดินแปลงเลขที่ 2 กลุ่มที่ 179 เนื้อที่ 85-1-44 ไร่ โดยให้ยกคำอุทธรณ์ราย นายสมนึก ไกรทัศน์ นี้เสีย

2. ตามที่ ส.ป.ก. ได้รายงานให้คณะกรรมการทราบในวาระที่ 4.5 เกี่ยวกับสรุปผล การประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต ครั้งที่ 4/2539 วันที่ 7 สิงหาคม 2539 ที่

ได้มีมติให้ยกเลิกการอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต จำนวน 11 รายแล้วนั้น ให้ ส.ป.ก. เสนอคำขออุทธรณ์ของบุคคลทั้ง 11 ราย ดังกล่าวที่ค้างอยู่ เพื่อนำเข้าสู่ การพิจารณาของคณะกรรมการในการประชุมครั้งต่อไป

เลิกประชุมเวลา 18.25 น.



(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม



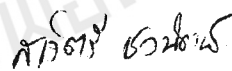
(นายเพ็ญ ยิ้มเนียม)

เลขานุการกรม
ผู้ตรวจรายงาน



(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6
ผู้จัดรายงาน



(นางสาววิตรี ขวัญดี)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5
ผู้จัดรายงาน